

# GLOBALNE TRENDY W CERTYFIKACJI SYSTEMU ZARZĄDZANIA ŚRODOWISKOWEGO

*Elwira Brodnicka<sup>1</sup>*  
*Marcin Jakubiec<sup>2</sup>*

## Streszczenie

Minimalizacja wpływu działalności organizacji na środowisko naturalne jest jednym z najważniejszych założeń strategicznych przedsiębiorstw. Działania te wynikają z wdrażania strategii CSR, która w odniesieniu do polityki środowiskowej w organizacjach realizowana jest poprzez system EMAS bądź wymagania normy ISO 14001. Wdrożenie Systemu Zarządzania Środowiskowego, a następnie poddanie systemu certyfikacji przez niezależną jednostkę jest niezbędnym krokiem w realizacji systemu EMAS. W artykule została przedstawiona liczba certyfikacji systemu zarządzania środowiskowego na zgodność z normą ISO 14001 zarejestrowana przez organizację ISO oraz wiodącą jednostkę certyfikującą w Polsce. Z przeprowadzonej analizy danych z raportu ISO Survey wynika, że liczba wydanych certyfikatów na świecie od 2008 r. nieustannie wzrasta. Najwięcej certyfikatów od 2012 r. wydano w branży budowlanej, najmniej zaś w branży spożywczej. Z danych jednostki certyfikującej wynika, iż w Polsce od 2012 do 2014 wydano 148 certyfikatów, w tym 30 nowych. Również w Polsce przedsiębiorstwa z branży budowlanej najczęściej poddawały się certyfikacji na zgodność z wymaganiami ISO 14001.

**Słowa kluczowe:** system zarządzania środowiskowego, ISO 14001, ochrona środowiska, CSR

## 1. Wstęp

Do końca lat 60. XX wieku działania na rzecz ochrony środowiska ukierunkowane głównie były na naprawianie powstałych szkód oraz na wprowadzanie zakazów budowania zakładów przemysłowych na obszarach szczególnie cennych przyrodniczo dla społeczeństwa. Wzrost industrializacji przyczynił się do wykre-

---

<sup>1</sup> Politechnika Gdańska, Wydział Zarządzania i Ekonomii / Gdańsk University of Technology, Faculty of Management and Economics, ebrodnicka@zie.pg.gda.pl

<sup>2</sup> Katedra Zarządzania, Wydział Zarządzania i Transportu, Akademia Techniczno-Humanistyczna w Bielsku-Białej, m.jakubiec@ath.bielsko.pl

owania nowego podejścia, w którym położono nacisk na wprowadzenie działań zapobiegawczych mających na celu m.in. wczesne eliminowanie negatywnego wpływu przedsiębiorstwa na środowisko naturalne. W latach osiemdziesiątych po raz pierwszy wprowadzono termin „zarządzanie środowiskowe”, definiowane jako kompleksowe podejście do ochrony środowiska poprzez kontrolowanie i sterowanie wpływem skutków działalności przedsiębiorstwa na otoczenie wykorzystując m.in. nowe technologie oraz dobór odpowiednich surowców. Podejście te w kolejnych latach zaczęto postrzegać jako jeden z nadrzędnych celów gospodarczych przedsiębiorstwa. Przedsiębiorstwa wykazujące chęć uzyskania przewagi konkurencyjnej oraz zwiększenia wyniku finansowego zaczęły realizować działania obejmujące systemowe zarządzanie środowiskowe. Zarządzanie to powinno obejmować wszystkie elementy struktury organizacyjnej. Podejście to przyczyniło się do zmiany sposobu prowadzenia przedsiębiorstwa zorientowanego na zrównoważony rozwój. Funkcjonowanie przedsiębiorstwa zgodnie z ideą zrównoważonego rozwoju ma przyczynić się do wzrostu wykorzystania nowych technologii wpływających na wzrost jakości procesów produkcyjnych, znaczenia roli systemów zarządzania oraz zapewnienia odpowiedniej jakości życia społeczeństwa przy zachowaniu wysokiej jakości życia (Borys, 2005). Przestrzeganie wymagań systemu zarządzania środowiskowego zobowiązuje przedsiębiorstwa do ciągłego minimalizowania destruktywnego wpływu człowieka na otaczające środowisko naturalne, zmniejszenia emisji zanieczyszczeń, degradacji środowiska oraz do wzrostu efektywności przedsiębiorstwa poprzez zmniejszenie kosztów (Łuczka, Marchwacki, 2014, s. 221).

Stąd w ostatnich latach wśród coraz większej liczbie firm na całym świecie zaczyna być realizowana strategia społecznej odpowiedzialności biznesu (ang. *Corporate Social Responsibility* – CSR), definiowane jako „odpowiedzialność przedsiębiorstw za ich wpływ na społeczeństwo”<sup>3</sup>. W Polsce 46% firm realizuje strategię CSR, zaś 96% firm uważa, że działania CSR powinny być obowiązkowe w prowadzeniu biznesu<sup>4</sup>. Dzięki tej strategii możliwe jest dostosowanie działań organizacji do dynamicznie zmieniającego się otoczenia wolnorynkowego, w celu osiągnięcia przez przedsiębiorstwo przewagi konkurencyjnej. Systemem wspierającym przedsiębiorstwa w realizacji CSR jest norma ISO 26000<sup>5</sup> zawierająca zalecenia prowadzenia odpowiedzialnego biznesu. Standard ten jest dobrowolnym narzędziem zawierającym wskazówki dotyczące prowadzenia odpowiedzialnego biznesu

<sup>3</sup> Komunikat UE z dnia 25 października 2011 r., Znowelizowana strategia UE na lata 2011–2014 na rzecz Społecznej Odpowiedzialności Biznesu (CSR), sygnatura COM 681, 2011.

<sup>4</sup> Raport KPMG w Polsce i Forum Odpowiedzialnego Biznesu „Społeczna odpowiedzialność biznesu: fakty a opinie. CSR oczami dużych i średnich firm w Polsce”, 2014, <http://odpowiedzialnybiznes.pl/aktualności/96-firm-w-polsce-uwaza-ze-dzialania-csr-sa-obowiazkiem-biznesu-a-46-faktycznie-je-realizuje-wyniki-wspolnego-badania-kpmg-w-polsce-i-forum-odpowiedzialnego-biznesu/>, [dostęp: 05.03.2015].

<sup>5</sup> ISO 26000:2010 – Wytyczne dotyczące społecznej odpowiedzialności.



w taki sposób, aby wpływać na zrównoważony rozwój, rozpatrywać i realizować wymagania interesariuszy. Ponadto działania przedsiębiorstw powinny być zgodne z obowiązującym prawodawstwem krajowym i międzynarodowym oraz integrować wszystkie działania organizacji<sup>6</sup>.

Jednym z głównych zadań CSR jest kierowanie działaniami przedsiębiorstwa w sposób zrównoważony i przyjazny dla środowiska. Prowadzenie produkcji w sposób zrównoważony oznacza, że procesy i systemy należy tak zmodernizować, aby nie powodowały one zanieczyszczenia otoczenia. Ponadto dbałość o środowisko naturalne poprzez minimalizację negatywnych skutków oddziaływania procesów przedsiębiorstwa wpływa na polepszenie wizerunku firmy, a tym samym na wzrost zaufania zarówno klientów, jak i kontrahentów (Jakubiec, Barcik, 2014, s. 141–148).

Polityka środowiskowa przedsiębiorstwa może być realizowana poprzez wprowadzenie dedykowanych to tego celu programów krajowych oraz międzynarodowych, wśród których można wymienić m.in. program czystszej produkcji, ekoznakowanie produktów oraz przeprowadzać ocenę cyklu życia produktu.

Globalnymi systemami, wspierającymi przedsiębiorstwa w minimalizowaniu oddziaływania na środowisko, są dobrowolne systemy: ekzarządzania i audytu EMAS oraz zarządzania środowiskowego ISO 14001.

EMAS (ang. *Eco Management and Audit Scheme*) jest europejskim narzędziem ochrony środowiska, dzięki któremu możliwe jest kształtowanie w przedsiębiorstwach kultury zrównoważonego rozwoju oraz zarządzania zasobami i energią w sposób efektywny (w bibliografii Lisowska-Mieszkowska, 2007; Ejdsy i in., 2012, s. 109–121). System ten jest dobrowolnym aktem prawnym, którego celem jest zachęcenie przedsiębiorstw do poszukiwania i wprowadzania nowoczesnych rozwiązań minimalizujących wpływ działalności na otoczenie.

System zarządzania środowiskowego według normy ISO 14001 jest narzędziem ułatwiającym dostosowanie procesów organizacji do krajowych i międzynarodowych uregulowań prawnych dotyczących m.in. ograniczania wytwarzania i emisji zanieczyszczeń do otoczenia. System ten uznawany jest za nieodłączny element systemu zarządzania organizacją. Uznawany jest za podstawowe narzędzie przy wdrażaniu systemu EMAS (Wąsikiewicz-Rusnak, 2007, s. 144).

Przedsiębiorstwa, które zdecydowały się na wdrożenie wymagań ISO 14001 zobowiązane są do zidentyfikowania procesów, które w znaczący sposób wpływają na środowisko naturalne, a następnie określenia procedur ich ciągłego doskonalenia. Ponadto organizacje powinny wdrożyć plan regularnych audytów wewnętrznych, tak aby stale udoskonalać procedury działalności środowiskowej (Barcik, Jakubiec, 2014, s. 73–82). Dostosowanie działalności przedsiębiorstwa, do wymagań normy w perspektywie długoterminowej, przyczynić się może do poprawy bilansu ekologicznego przedsiębiorstwa. Potwierdzeniem realizacji wymagań zawartych w normie ISO 14001 jest poddanie wprowadzonego systemu weryfikacji przez upraw-

<sup>6</sup> ISO 26000 Społeczna odpowiedzialność, [http://www.pkn.pl/sites/default/files/discovering\\_iso\\_26000.pdf](http://www.pkn.pl/sites/default/files/discovering_iso_26000.pdf), [dostęp: 13.07.2015]



nione do tego jednostki certyfikujące. Rezultatem takiego działania jest uzyskanie certyfikatu na zgodność z wymaganiami ISO 14001.

Celem niniejszego opracowania jest przedstawienie procesu zmian dotyczących skali certyfikacji systemu zarządzania środowiskowego zgodnego z wymaganiami normy ISO 14001. Przedmiotem analizy jest liczba wydanych certyfikatów ISO 14001 na podstawie danych z ISO Survey 2014<sup>7</sup> i informacji udostępnionych przez wiodącą w Polsce międzynarodową jednostkę certyfikującą<sup>8</sup>.

## 2. Certyfikacja systemu zarządzania środowiskowego wg ISO 14001

Oceną procesu zmian liczby certyfikacji wybranych systemów zarządzania w skali światowej zajmuje się Międzynarodowa Organizacja Normalizacyjna (International Organization for Standardization – ISO). Pod koniec każdego roku organizacja publikuje raport zawierający informacje na temat m.in. liczby wydanych certyfikatów zarejestrowanych w uprawnionych jednostkach certyfikujących na całym świecie. Dane te przedstawiane są w ujęciu ogólnym (globalnym) oraz szczegółowym (region, kraj) i dotyczą siedmiu najczęściej certyfikowanych systemów, tj.:

- systemu zarządzania jakością – ISO 9001,
- systemu zarządzania środowiskowego – ISO 14001,
- systemu zarządzania energią – ISO 50001,
- systemu zarządzania bezpieczeństwem informacji – ISO 27001,
- systemu zarządzania bezpieczeństwem żywności – ISO 22000,
- systemu zarządzania jakością w branży motoryzacyjnej – ISO/TS 16949,
- systemu zarządzania jakością dla wyrobów medycznych – ISO 13485.

Z ostatniego raportu ISO Survey (grudzień 2014 r.) wynika, że w latach 2012–2013 największa liczba wydanych certyfikatów dotyczyła generycznych systemów zarządzania. W 2013 r. zarejestrowano 1 129 446 certyfikatów potwierdzających zgodność z wymaganiami normy ISO 9001 oraz 301 647 z wymaganiami ISO 14001. Największy wzrost, w porównaniu do roku 2012 r., zaobserwowano w przypadku systemu zarządzania środowiskowego zgodny z wymaganiami normy ISO 14001 (6%), nieznacznie mniejszy zaś dla systemu zarządzania jakością opartego na normie ISO 9001 (3%). Przyczyn należy upatrywać w dynamicznie zmieniającym się otoczeniu rynku, które powoduje zmianę czynników determinujących przewagę konkurencyjną przedsiębiorstw. W latach 90. XX wieku takim elementem, decydującym o konkurencyjności, był system zarządzania jakością wg ISO 9001. Od 2000 r. system ten traci na znaczeniu (Grudowski, Tymoszuć, 2014, s. 382–389; Gryżewski, 2013, s. 64). Obserwuje się natomiast zmianę podejścia przedsiębiorców do ochrony środowiska naturalnego, poprzez dostosowanie procesów produkcyjnych do wyma-

<sup>7</sup> <http://www.iso.org>, [dostęp: 15.03.2015].

<sup>8</sup> Materiały wewnętrzne DNV GL-BA.



gań zawartych w normie ISO 14001. Potwierdzeniem tego jest wzrastająca liczba certyfikacji w zakresie zarządzania środowiskowego.

W tabeli 1 zaprezentowano dane dotyczące liczby wydanych certyfikatów systemu zarządzania środowiskowego w latach 2008–2013. Przedstawiono również liczbę certyfikacji w Polsce w porównaniu do dziesięciu państw o największej liczbie zarejestrowanych certyfikatów. Liderem poniższego zestawienia niezmiennie od 2008 r. są Chiny (34,72%). Wynikać to może z koncentracji przemysłu w tym regionie świata oraz z konieczności spełnienia wymagań międzynarodowych kontrahentów. Ponadto sześć spośród dziesięciu państw o największej liczbie certyfikacji znajduje się w Europie. Na podstawie tych danych można wnioskować, że w krajach UE głównym czynnikiem decydującym o wymianie gospodarczej jest posiadanie systemu eko-zarządzania i audytu EMAS bądź systemu ISO 14001. Posiadanie certyfikowanego systemu ISO 14001 wpływa na prestiż i pozycję firmy na rynku. Procentowy udział certyfikacji w Polsce w 2013 r., do ogólnej liczby certyfikacji na świecie, kształtował się na poziomie 0,74%. Oznacza to, że Polska nie należy do czołówki państw posiadających certyfikację w zakresie ISO 14001, lecz wykazuje ona stały trend wzrostowy. Warto jednak zauważyć, iż sukcesywnie od 2008 roku liczba wydanych certyfikatów w Polsce wzrasta.

**Tabela 1.** Liczba wydanych certyfikatów ISO 14001 w latach 2008–2013

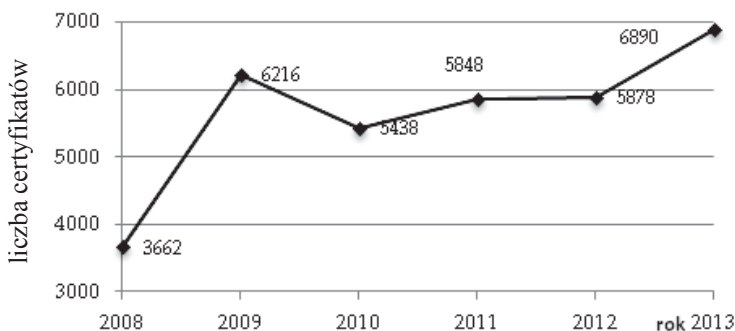
lata	Liczba wydanych certyfikatów					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Świat	188 574	222 974	251 548	261 926	284 654	301 647
Chiny	39 195	55 316	69 784	81 993	91 573	104 735
Włochy	12 922	14 542	17 064	17 418	19 615	24 662
Japonia	35 573	39 556	34 852	30 397	27 774	23 723
Wlk. Brytania	9 455	10 912	14 346	15 231	15 883	16 879
Hiszpania	16 443	16 527	18 347	16 341	19 470	16 051
Rumunia	3 884	6 863	7 418	7 394	8 524	8 744
Niemcy	5 709	5 865	6 001	6 254	7 015	7 983
Francja	3 482	4 678	5 251	7 771	7 094	7 940
USA	4 974	5 225	4 407	4 957	5 699	6 071
Indie	3 281	3 799	3 878	4 147	4 286	5 872
Polska	1 544	1 500	1 793	1 900	2 014	2 220

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://www.iso.org> [dostęp: 15.03.2015].



Reasumując (tabela 1) można stwierdzić, że w ujęciu globalnym z roku na rok obserwuje się wzrost zainteresowania certyfikacją systemu zarządzania środowiskowego, co przekłada się na rosnącą liczbę przedsiębiorstw prowadzących działalność w sposób ekologicznie zrównoważony.

W raporcie przedstawiono również liczbę certyfikatów wg normy ISO 14001 w wybranych sektorach gospodarki. Wyróżniono 39 sektorów z czego największy udział w ogólnej liczbie certyfikacji ma sektor budowlany (16,78%). Przedsiębiorcy z sektora spożywczego posiadający system ISO 14001 stanowią niewielki odsetek (2,86%) w ogólnej liczbie. Od 2008 r. można zauważyć (patrz rys. 1), że podejście przedsiębiorców z sektora spożywczego do zrównoważenia wpływu czynników produkcyjnych na środowisko naturalne zmienia się. W 2009 r. odnotowano rekordowy wzrost liczby wydanych certyfikatów o 41,09 punktów procentowych, zaś w 2010 r. liczba ta zmalała o 778 certyfikatów, co mogło być podyktowane kryzysem gospodarczym.



**Rys. 1.** Liczba wydanych certyfikatów systemu ISO 14001 w sektorze spożywczym  
*Źródło:* opracowanie własne na podstawie <http://www.iso.org>, [dostęp: 15.03.2015].

Jednak od 2010 r. (rys. 1) zainteresowanie certyfikacją systemu zarządzania środowiskiem w sektorze spożywczym nieznacznie rośnie, ze względu na zmieniające się warunki współpracy gospodarczej pomiędzy państwami. Wzrostu należy również upatrywać w dostosowywaniu się do koncepcji CSR. Samorządy oraz uprawnione do tego organizacje, poprzez popularyzację troski o ochronę środowiska, przyczyniają się do podjęcia przez przedsiębiorców czynności redukujących negatywne skutki prowadzonych przez nich działalności.

### 3. Certyfikacja na zgodność z ISO 14001 według DNV

W Polsce jedną z wiodących jednostek certyfikujących normatywne systemy zarządzania jest norweskie towarzystwo certyfikacyjne Det Norske Veritas





Germanischer Lloyds – Business Assurance (DNV GL-BA). Organizacja ta prowadzi działalność w zakresie usług:

- klasyfikacyjnych,
- technicznych,
- doradczo-badawczych,
- IT – dostarczanie oprogramowania z obszaru m.in. zarządzania ryzykiem<sup>9</sup>.

DNV GL-BA zajmuje się certyfikacją zarówno branżowych, jak i generycznych systemów zarządzania.

W tabeli 2 przedstawiono liczbę zarejestrowanych nowych certyfikatów i certyfikatów wydanych, w wyniku ponownych audytów certyfikujących według normy ISO 14001. Analizowany okres obejmuje lata 2012–2014, zaś badany obszar obejmuje klientów firmy DNV GL-BA w Polsce.

**Tabela 2.** Szacunkowa liczba wydanych certyfikatów na zgodność z wymaganiami normy ISO 14001 w latach 2012–2014

Liczba certyfikatów	2012	2013	2014
nowych	5	9	16
ponownych	27	34	57
ogółem	<b>32</b>	<b>43</b>	<b>73</b>

Źródło: opracowanie własne na podstawie Materiały wewnętrzne DNV GL-BA.

W analizowanym okresie zostało wydanych 148 certyfikatów na zgodność z wymaganiami normy środowiskowej ISO 14001, w tym 30 nowych certyfikatów. Z powyższych danych wynika, iż zainteresowanie certyfikacją stopniowo wzrasta. Trend ten jest zgodny z tendencją światową, co potwierdzają dane udostępnione przez ISO (patrz tabela 1).

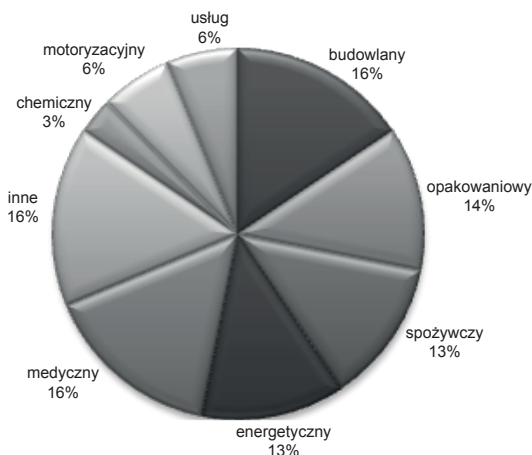
Na podstawie uzyskanych danych z DNV GL-BA dokonano podziału przedsiębiorstw na sektory zgodnie z zakresem ich działalności, podanej podczas rejestracji. W 2012 r. wyróżniono 7 głównych sektorów, zaś do grupy „inne” przypisano pozostałe sektory.

Z 32 przedsiębiorstw widniejących w statystykach DNV GL-BA w 2012 r. najczęściej system zarządzania środowiskowego wdrażany był w sektorze budowlanym i medycznym (rys. 2). Wśród wyróżnionych sektorów znalazła się również branża spożywcza, w której systemy generyczne nie są często wdrażane ze względu na wysokie koszty wprowadzenia i utrzymania. Najmniej wdrożeń zarejestrowano w przedsiębiorstwach usługowych, motoryzacyjnych i chemicznych przy czym nie oznacza to, że firmy te nie wspierają działań proekologicznych. Na uwagę zasługuje branża chemiczna, która jako jedna z pierwszych gałęzi gospodarki przystąpiła do

<sup>9</sup> <http://www.dnv.pl>, [dostęp: 15.03.2015].



realizacji programu Odpowiedzialność i Troska (Responsible Care)<sup>10,11</sup>. Celem tego programu jest wprowadzanie programów środowiskowego zarządzania, czystych i bezpiecznych technologii, obrotu produktami chemicznymi oraz otwartej komunikacji społecznej<sup>12</sup>.



Rys. 2. Udział liczby wydanych certyfikatów na zgodność z wymaganiami normy ISO 14001 w wybranych sektorach w 2012 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Materiały wewnętrzne DNV GL-BA.

Na rys. 3 przedstawiono udział procentowy wydanych w 2013 r. certyfikatów w poszczególnych branżach. Podobnie, jak w 2012 r., najwięcej certyfikatów na zgodność z wymaganiami ISO 14001 przyznano w sektorze budowlanym. Liczba certyfikatów w tym sektorze w 2013 r. wzrosła ponad dwukrotnie w porównaniu do roku 2012. Największy trzykrotny wzrost odnotowano w przypadku firm usługowych (2012 r. – 2 firmy, 2013 r. – 6 firm), które zaliczane się do organizacji o najmniejszym stopniu negatywnego oddziaływania na środowisko. Decyzja o posiadaniu przez tego typu firmy systemu środowiskowego podyktowana jest standardami rynkowymi, bez którego niemożliwe byłoby nawiązanie współpracy z innymi organizacjami. Ponadto należy upatrywać się również wielu korzyści ekonomicznych wynikających z poprawy funkcjonowania organizacji na przykład poprzez zastosowanie nowoczesnych technologii mających na celu zmniejszenie zużycia m.in. energii, wody.

W 2014 r. audyty certyfikujące zostały przeprowadzone w 73 firmach (rys. 4). Z danych wynika, że od 2012 r. niezmiennie wiodąca w uzyskiwaniu certyfikacji jest branża budowlana. Największy wzrost liczby certyfikatów w porównaniu do roku

<sup>10</sup> <http://responsiblecare.americanchemistry.com>, [dostęp: 20.03.2015].

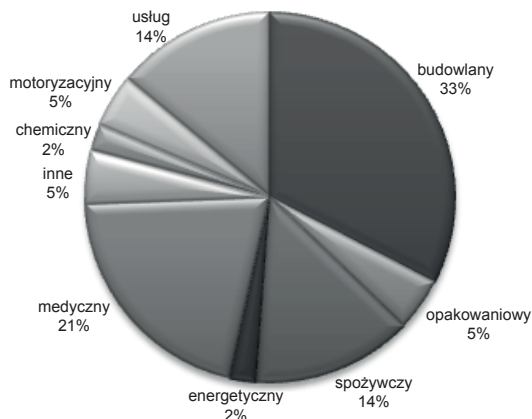
<sup>11</sup> <http://www.loctite.pl/program-odpowiedzialnosc-i-troska-8369.htm>, [dostęp: 20.03.2015].

<sup>12</sup> <http://www.rc.com.pl/o-programie>, [dostęp: 20.03.2015].



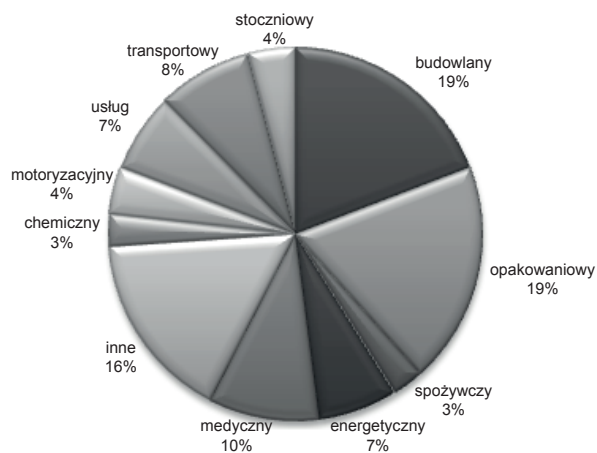


2013 odnotowano w sektorze opakowań, potwierdza to nowy trend w opakowalnic-  
twie według którego wytwarzane opakowania mają być bezpieczne dla środowiska.  
Przedsiębiorstwa, które zorientowane są na ochronę środowiska do produkcji opa-  
kowań wykorzystują m.in. mniejszą ilość materiałów, wprowadzają dodatki uszla-  
chetniające (np. d2w) bądź specjalne materiały opakowaniowe (np. Ecor FPO)<sup>13</sup>.  
Potwierdzeniem ekologicznej działalności coraz częściej są certyfikaty na zgodność  
z wymaganiami ISO 14001.



**Rys. 3.** Udział liczby wydanych certyfikatów na zgodność z wymaganiami normy ISO 14001 w wybranych sektorach w 2013 r.

*Źródło:* opracowanie własne na podstawie Materiały wewnętrzne DNV GL-BA.



**Rys. 4.** Udział liczby wydanych certyfikatów na zgodność z wymaganiami normy ISO 14001 w wybranych sektorach w 2014 r.

*Źródło:* opracowanie własne na podstawie Materiały wewnętrzne DNV GL-BA.

<sup>13</sup> <http://www.ecorprodukt.pl>, [dostęp: 27.03.2015].



W przypadku branży spożywczej w 2014 r. wydano tylko 2 certyfikaty, co potwierdza panujący trend w tym sektorze, że przedsiębiorcy wykazują głównie zainteresowanie wdrażaniem systemów branżowych zapewniających bezpieczeństwo żywności (Grudowski, Brodnicka, 2014, s. 213–220). Zarejestrowano również przystąpienie do certyfikacji firm z sektorów, które nie zostały ujęte w statystyce lat poprzednich. Przedsiębiorstwa te należą do branży transportowej oraz stoczniowej.

Z danych udostępnionych przez DNV GL-BA oraz przez ISO wynika, że wzrasta zainteresowanie certyfikacją systemu zarządzania środowiskowego wg wymagań normy ISO 14001. Zainteresowanie wśród przedsiębiorców wynikać może, zarówno z zmieniających się uwarunkowań konkurencyjności na rynku globalnym, jak i popularyzacji koncepcji społecznej odpowiedzialności biznesu. Najlepszym miernikiem efektywności przedsiębiorstw w ramach dobrych praktyk CSR jest właśnie pomiar wpływu ich działalności na środowisko, który można minimalizować poprzez realizację wymagań zawartych w systemie zarządzania środowiskowego. Ponadto prośrodowiskowa postawa przedsiębiorstw szczególnie ważna jest w organizowaniu łańcucha dostaw. Nowym trendem jest tworzenie zielonych łańcuchów dostaw, gdzie zapraszaną są do współpracy przedsiębiorstwa integrujące się zarówno pod względem ekonomicznym, ale również ze względu na aspekty środowiskowe ich działań. Jednym z warunków koniecznych umożliwiających nawiązanie współpracy jest posiadanie certyfikatu systemu zarządzania środowiskowego, gdyż potwierdza to większe zaangażowanie firmy w działania środowiskowe w danym łańcuchu dostaw (Fura, Surmacz, 2014).

#### 4. Podsumowanie

Troska o ochronę środowiska w obecnych czasach jest bardzo ważnym elementem strategii funkcjonowania przedsiębiorstw. Minimalizacja wpływów procesów organizacji na środowisko możliwa jest poprzez realizację dowolnych programów środowiskowych, do których zalicza się system ISO 14001. Z roku na rok obserwuje się wzrost liczby wydanych certyfikatów na zgodność z systemem ISO 14001, zarówno wśród polskich, jak i zagranicznych firm. Potwierdzeniem tego są statystyki przedstawione przez ekspertów z ISO oraz wiodącej w Polsce jednostki certyfikującej. System zarządzania środowiskowego znajduje zastosowanie w różnych gałęziach gospodarki, począwszy od przedsiębiorstw przyczyniających się do znacznej degradacji środowiska (np. budowlane, spożywcze), aż po przedsiębiorstwa o niskim stopniu szkodliwości dla środowiska (np. usługowe, organizacje sektora publicznego). Przedsiębiorstwa posiadające wdrożony system zarządzania środowiskowego zobligowane są do ciągłego doskonalenia organizacji na rzecz pozytywnego wpływu na środowisko naturalne. Działania proekologiczne przyczyniają się do wzrostu przychodów w przedsiębiorstwie ze względu na lepsze wykorzystanie surowców



## Bibliografia

1. Barcik A., Jakubiec M. (2014): *Wybrane problemy zarządzania – ujęcie jakościowe, innowacyjne i konkurencyjne*, Bielsko-Biała: Wyd. Naukowe Akademii Techniczno-Humanistycznej w Bielsku-Białej.
2. Borys T. (2005): *Wskaźniki zrównoważonego rozwoju*, Warszawa–Białystok: Wyd. Ekonomii i Środowisko.
3. Ejdyds J., Kobylińska U., Lulewicz-Sas A. (2012): *Zintegrowane systemy zarządzania jakością środowiskiem i bezpieczeństwem pracy*, Białystok: Wyd. Oficyna Wydawnicza Politechniki Białostockiej.
4. Fura B., Surmacz T. (2014): *Zarządzanie środowiskowe w przedsiębiorstwach jako narzędzie służące budowie zielonych łańcuchów dostaw*, „Logistyka”, nr 6.
5. Grudowski P., Brodnicka E. (2014): *Aktualne trendy w zakresie certyfikacji normatywnych systemów zarządzania w branży spożywczej*, [w:] Skrzypek E. (red.) *Jakość jako czynnik sukcesu w nowej gospodarce*, Lublin: Wyd. Katedra Zarządzania Jakością i Wiedza Wydział Ekonomiczny Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie.
6. Grudowski P., Tymoszuć E. (2014): *Rezygnacja z certyfikacji normatywnych systemów zarządzania. Problem czy nieuniknione zjawisko?* [w:] Knosala R. (red.): *Innowacje w zarządzaniu i inżynierii produkcji*, Opole: Wyd. Oficyna Wydawnicza Polskiego Towarzystwa Zarządzania Produkcją.
7. Gryżewski M. (red.) (2013): *Jakość wciąż ewoluuje*, „Fakty. Magazyn gospodarczy” nr 5 (65).
8. <http://responsiblecare.americanchemistry.com>, [dostęp: 20.03.2015].
9. <http://www.dnv.pl/moreondnv/profile/index.asp>, [dostęp: 15.03.2015].
10. <http://www.loctite.pl/program-odpowiedzialnosc-i-troska-8369.htm>, [dostęp: 20.03.2015].
11. <http://www.rc.com.pl/o-programie>, [dostęp: 20.03.2015].
12. <http://www.ecorprodukt.pl>, [dostęp: 27.03.2015].
13. ISO 26000 Społeczna odpowiedzialność, [http://www.pkn.pl/sites/default/files/discovering\\_iso\\_26000.pdf](http://www.pkn.pl/sites/default/files/discovering_iso_26000.pdf), [dostęp: 13.07.2015].
14. Jakubiec M., Barcik R. (2014): *Corporate Social Responsibility – responsible acting*, [w:] Dzień M., Hejny L., Winiarski J. (red.), *Społeczna Odpowiedzialność Biznesu a Społeczna Gospodarka Rynkowa – ustrojowy i etyczny wymiar relacji*, Bielsko-Biała: Wyd. Naukowe Akademii Techniczno-Humanistycznej w Bielsku-Białej.
15. Komunikat UE z dnia 25 października 2011 r., Znowelizowana strategia UE na lata 2011–2014 na rzecz Społecznej Odpowiedzialności Biznesu (CSR), sygnatura COM 681, 2011.
16. Lisowska-Mieszkowska E. (2007): *Systemy Zarządzania Środowiskowego – rozwój i funkcjonowanie w Polsce*, „Ochrona Środowiska i Zasobów Naturalnych”, nr 30.
17. Łuczka W., Marchwacki B. (2014): *Bariery wdrażania i funkcjonowania europejskiego systemu ek zarzadzania i audytu w niemieckich browarach*, „Zeszyty Naukowe Politechniki Śląskiej”, Seria: Organizacja i Zarządzanie z. 71, nr kol. 1917.
18. Materiały wewnętrzne DNV GL-BA.
19. Raport KPMG w Polsce i Forum Odpowiedzialnego Biznesu „Społeczna odpowiedzialność biznesu: fakty a opinie. CSR oczami dużych i średnich firm w Polsce”, 2014, <http://odpowiedzialnybiznes.pl/aktualności/96-firm-w-polsce-uwaza-ze-dzialania-csr-sa-obowiazkiem-biznesu-a-46-faktycznie-je-realizuje-wyniki-wspolnego-badania-kpmg-w-polsce-i-forum-odpowiedzialnego-biznesu/>, [dostęp: 05.03.2015].



20. The ISO Survey of certifications 2013, <http://www.iso.org>, [dostęp: 15.03.2015].
21. Wąsikiewicz-Rusnak U. (2007): *Wdrażanie i stosowanie systemu ek zarzadzania i audytu EMAS*, Zeszyty Naukowe, nr 732.

## GLOBAL TRENDS IN ENVIRONMENT MANAGEMENT SYSTEM CERTIFICATION

### Abstract

Minimizing the impact of operations on the environment is one of the most important strategic objectives of enterprises. These actions result from the implementation of the strategy CRS, which in relation to environmental policy is implemented in organizations by EMAS or ISO standard 14001. The implementation of the Environmental Management System, and then subjecting a system of certification by an independent entity titled is a necessary step in the implementation of EMAS. This article presents the number of environmental management system certification for compliance with ISO 14001 registered by the ISO and the leading certification body in Poland. The analysis of data from ISO Survey report shows that the number of certificates issued worldwide since 2008 constantly increasing. Most certificates from 2012 was spent in the construction industry, the least in the food industry. According to the data of the certification it shows that in Poland from 2012 to 2014 were issued 148 certificates of which 30 new ones. Also in Poland, companies in the construction industry most often undergo certification of conformity to ISO 14001.

Most certificates from 2012 were spent in the construction industry, the least in the food industry. According to the data of the certification it shows that in Poland from 2012 to 2014 were issued 148 certificates of which 30 new ones. Also in Poland, construction companies usually undergo certification for compliance with ISO 14001.

**Keywords:** environment management system, ISO 14001, environmental protection, CSR.